

PLAN WYCHOWAWCZY SZKOŁY

- I. Plan rozwoju osobowości**
- II. Plan profilaktyki zagrożeń**
- III. Plan wychowania patriotyczno - obywatelskiego**
- IV. Plan wychowania do życia w rodzinie**

„ W wychowaniu chodzi właśnie o to, żeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem, o to ażeby bardziej był, a nie tylko miał, aby więc poprzez wszystko co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy, ażeby bardziej być nie tylko z drugimi ale i dla drugich. ”

Jan Paweł II

Przemówienie w UNESCO (02.06. 1980 r.)

Wstęp

Cele:

1. Budzenie wrażliwości moralnej.
2. Wspomaganie uczniów w ich dążeniu do samodzielności osądów i działań moralnych.
3. Rozwijanie umiejętności łączenia wymiaru indywidualnego i społecznego w dziedzinie moralnej.
4. Kształtowanie wrażliwości na piękno, dobro, prawdę, sprawiedliwość, tolerancję.
5. Poszukiwanie wzniosłych ideałów.
6. Kształtowanie postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.
7. Budowanie postawy obywatela i patrioty przygotowanego do czynnego udziału w życiu rodziny, społeczeństwa, kraju.
8. Kształtowanie odpowiedzialności za krzewienie kultury polskiej w środowisku lokalnym, kraju i na świecie.

Celem ogólnym wychowania jest „*wszehstronny rozwój osobowy*” uczniów. Warto zwrócić uwagę na pojęcie ucznia jako osoby oraz wszechstronność jego rozwoju. Koncepcja osoby pociąga za sobą postrzeganie ucznia w kategoriach jego podmiotowości, godności, wolności, niepowtarzalności, konkretnych praw i obowiązków. Wszechstronność rozwoju oznacza, że nauczyciele winni – w miarę możliwości – wspomagać w każdej działalności edukacyjnej rozwój osobowy ucznia we wszystkich wymiarach, w tym zwłaszcza *intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym*. Dzięki wychowaniu uczeń winien podążać drogą poznawczą i rozwijać w sobie *dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie*.

Jednym z najważniejszych zadań wychowawczych wspólnych dla wszystkich zajęć edukacyjnych jest to, aby nauczyciele wspomagali wzrastanie uczniów w klimacie miłości do rodziny, małej i wielkiej ojczyzny; aby we wspólnotach naturalnych uczyli się otwartości i odpowiedzialności w coraz szerszych społecznościach ludzkich.

Uczeń jako osoba, jego potrzeby, emocje, intelekt, fizyczność muszą być ujęte w harmonijnym, całościowym wychowaniu, obejmującym wszystkie sfery człowieczeństwa.

Wzór osobowy wychowawcy

- „Verba docent exempla trahunt” – nauczyciel jako mistrz, który swoim przykładem pociąga, który potrafi stworzyć wzajemny klimat zaufania, współpracy i dialogu w relacji nauczyciel – uczeń i odwrotnie, pozwoli wytworzyć szczególny mechanizm emocjonalnego sprzężenia zwrotnego, zbuduje zdrową, pozytywną motywację do nauki.
- Wzajemna życzliwość i zaufanie, szacunek i poczucie godności, stworzą płaszczyznę do działań wychowawczych w atmosferze przyjaźni, autentyczności i zrozumienia.
- Wychowawca poświęcając czas wychowankom, uważnie słuchając ich poglądów, starając się poznać ich wszechstronnie, daje wyraz swojej otwartości na drugiego człowieka, zainteresowanie jego problemami i dyskrecji.
- Nauczyciel – mistrz jest autorytetem, który pociąga postawą, imponuje wiedzą, zachwyca mądrością, wyrozumiałością i cierpliwością, stawia wymagania, okazuje serce, ma nadzieję, rozumie popełnione błędy, nie przekreśla człowieka, daje kolejną szansę, wspiera w działaniu.
- Wychowawca potrafi określić wyraźne granice, w ramach których obowiązkiem jest przestrzeganie norm i dobrych obyczajów w obcowaniu z drugim człowiekiem.
- Porozumienie w wychowaniu osiągnięte jest na podstawie dialogu osób, z poszanowaniem ich godności, prawa do innego zdania, prawa do błędu, innej wizji piękna i dobra.
- Wychowawca przestrzega zasad etyki postępowania, jest wrażliwy na zło i krzywdę wyrządzoną drugiemu człowiekowi.

Rozwój osobowości ucznia

W harmonijnym wychowaniu młodego człowieka ważną rolę odgrywa wszechstronny rozwój osobowości, pozwalający na wykształcenie takich cech, które pomogą w przyszłości pokonać trudności dorosłego życia, odpowiedzialnie realizować zadania związane z wykonywanym zawodem, budować prawidłowe relacje w rodzinie, dbać o zdrowie.

Obszary rozwoju osobowości

- Poznawanie siebie
- Relacje międzyludzkie
- Profilaktyka zagrożeń
- Edukacja kulturalna

Plan rozwoju osobowości przebiega w czasie i uwzględnia różne aspekty omawianych zagadnień zgodnie ze specyfiką wieku uczniów.

Obszar Klasa	Poznawanie siebie	Relacje międzyludzkie	Profilaktyka zagrożeń	Edukacja kulturalna
I	– jak się uczyć – stosunek do obowiązków szkolnych – czego pragnę	– integracja z klasa – zasady savoir vivre	– jak dbać o zdrowie – używki szkodzą	– stosowny ubiór na różne okazje – kultywowanie tradycji
II	– moje zalety i wady – umiejętności	– nieśmiałość – przyjaźń, koleżeństwo – wrażliwość na innych	– jak odpoczywać – sekty	– kultywowanie tradycji
III	– moje hobby – maski jakie noszę	– uczucia, m.in. miłość – jak dawać i przyjmować	– autodestrukcja (np. anoreksja)	– kultywowanie tradycji

IV	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie emocji - moje plany na przyszłość 	<ul style="list-style-type: none"> - agresja, przemoc - komunikacja werbalna, niewerbalna - asertywność 	<ul style="list-style-type: none"> - stres i frustracja - edukacja seksualna 	<ul style="list-style-type: none"> - kultywowanie tradycji
V	<ul style="list-style-type: none"> - wartości - budowanie całościowego obrazu siebie 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwiązywanie konfliktów, negocjacje - tolerancja 	<ul style="list-style-type: none"> - uzależnienia typowe i nietypowe - edukacja seksualna 	<ul style="list-style-type: none"> - kultywowanie tradycji
VI	<ul style="list-style-type: none"> - tożsamość - światopogląd - płciowość 	<ul style="list-style-type: none"> - role społeczne - małżeństwo - rodzicielstwo 	<ul style="list-style-type: none"> - edukacja seksualna 	<ul style="list-style-type: none"> - kultywowanie tradycji

Wychowawcy realizują powyższy program w czasie godzin wychowawczych, omawiając przewidziane zagadnienia zgodnie z wiekiem wychowanków w odpowiedniej klasie. Wszyscy nauczyciele realizują założenia programu wychowawczego w każdej sytuacji szkolnej, na zajęciach grupowych i indywidualnych, w czasie przerw i poza lekcjami, przy wsparciu rodziców, akceptacji uczniów i współdziałaniu pedagoga szkolnego w sytuacjach wymagających pomocy specjalisty.

Sukces w sferze wychowania jest możliwy dzięki współdziałaniu wszystkich uczestników programu: uczniów, rodziców, pedagoga szkolnego i całego grona pedagogicznego. Monitorowaniem przebiegu realizacji programu objęte są wszystkie działania dydaktyczne i wychowawcze.

Skutki wdrażania programu będą widoczne po kilku latach. Mimo to coroczna ewaluacja podjętych działań jest dokonywana przez wychowawców i pedagoga szkolnego, a jej wyniki dołączane są do sprawozdania pedagoga.

I. Plan rozwoju osobowości

1. Obecne działania

- uczeń jest podmiotem wszystkich podejmowanych działań dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych;
- troska o zdrowie psychiczne i fizyczne;
- utrzymywanie stałego kontaktu z poradniami specjalistycznymi w celu konsultacji wad rozwojowych, zaburzeń zachowania i osobowości;
- znajomość wszystkich uczniów wynikająca z zainteresowania dyrekcji i grona pedagogicznego;
- dobra komunikacja między nauczycielami, rodzicami, dyrekcją oraz pedagogiem szkolnym, dotycząca przekazywania informacji na temat sukcesów i trudności uczniów;
- współpraca wychowawcy klasy z rodzicami i nauczycielami przedmiotu głównego w przypadku problemów wychowawczych lub dydaktycznych;
- indywidualne podejście do każdego ucznia i każdego przypadku;
- formowanie człowieka otwartego na potrzeby innych, patrioty dbającego o dobro ojczyzny, społeczeństwa, Polaków;
- umożliwienie osiągnięcia sukcesu i zaspokojenia ambicji poprzez nakłanianie uczniów do udziału w audycjach, kursach i konkursach, festiwalach i przesłuchaniach;
- opublikowanie sukcesów uczniów poprzez wywieszenie osiągnięć w gablotach;
- tworzenie serdecznej, życzliwej i pełnej troski atmosfery panującej wśród grona pedagogicznego i pracowników administracji.

2. Planowane działania

Sfera	Wartości	Metody oddziaływania	Osiągnięcia (oczekiwane postawy)	Odpowiedzialni
<i>rozwój intelektualny</i>	1. umiejętność wypowiadania się w mowie i piśmie	<ul style="list-style-type: none"> a. poprawne konstruowanie wypowiedzi ustnych pod względem merytorycznym i językowym; b. właściwe i poprawne stylistycznie formułowanie odpowiedzi ustnej podczas egz. dyplomowych, maturalnych, prezentacji projektów gimnazjalnych; c. prawidłowe pod względem ortograficznym, językowym, stylistycznym tworzenie wypowiedzi pisemnych na egz. gimnazjalnym, maturalnym i sprawdzianach; d. wdrożenie do kultury języka 	<ul style="list-style-type: none"> – uzyskanie swobody językowej w mowie i piśmie; – kultywowanie piękna mowy polskiej; 	nauczyciele poloniści, rodzice, pedagog, wszyscy nauczyciele
	2. umiejętność poszukiwania informacji	<ul style="list-style-type: none"> a. umiejętność korzystania z tekstów i materiałów źródłowych z poszanowaniem praw autorskich; b. zdolność do korzystania z podręczników, encyklopedii, zbiorów bibliotecznych, internetu; 	<ul style="list-style-type: none"> – wykształcenie umiejętności obsługi sprzętu multimedialnego i precyzji w znajdowaniu informacji pochodzących z różnych źródeł; 	bibliotekarz, rodzice, nauczyciel informatyki i techniki
	3. umiejętność rozwijania zainteresowań, pasji, uzdolnień i zdobywania wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> a. systematyczna praca; b. kształtowanie koncentracji uwagi; c. poważny stosunek do obowiązków szkolnych; d. udział w audycjach, koncertach szkolnych i pozaszkolnych; e. kształtowanie odpowiedzialności za krzewienie i tworzenie kultury polskiej poprzez działalność w środowisku lokalnym i szerszym; 	<ul style="list-style-type: none"> – ukształtowanie ucznia ambitnego, odpowiedzialnego, otwartego na świat, solidnego i rzetelnego w nauce i podejmowanych zadaniach, planującego działania, panującego nad czasem; 	rodzice, wszyscy nauczyciele, pedagog i dyrekcja

	4. umiejętność racjonalnego wykorzystania czasu	<ul style="list-style-type: none"> a. układanie harmonogramów zajęć i planów lekcji; b. zachęcanie do korzystania z sal do ćwiczenia na instrumencie, w czasie przerw między zajęciami grupowymi i indywidualnymi; c. zachęcanie do korzystania z biblioteki i uczenia się w czasie wolnym między zajęciami; d. kontrolowanie przebywania uczniów w szkole po zajęciach; 	<ul style="list-style-type: none"> – uzyskanie efektu mniejszego zmęczenia dzięki dobrej organizacji zajęć i pracy w czasie wolnym; – systematyczna praca i brak zaległości; 	dyrekcja, wychowawcy, pedagog
	5. otwartość na inne opinie	<ul style="list-style-type: none"> a. rozwijanie umiejętności wyrażania swoich myśli, opinii; b. asertywność w obronie własnych racji; 	<ul style="list-style-type: none"> – umiejętność prowadzenia dyskusji bez urażania rozmówcy, spieranie się na argumenty; 	wszyscy nauczyciele
rozwój fizyczny	1. poszanowanie zdrowia i życia	<ul style="list-style-type: none"> a. terminowe wykonywanie badań okresowych i szczepień; b. uczęszczanie na zajęcia WF-u; c. wykorzystanie wolnego czasu do rozwijania aktywności sportowej; d. rozwijanie pasji sportowych w czasie ferii i wakacji (narty, pływanie, snowboard, łyżwiarstwo); e. unikanie używek (alkohol, papierosy, narkotyki); f. promocja zdrowego trybu życia; g. zapobieganie chorobliwym zaburzeniom żywienia (bulimia, anoreksja); 	<ul style="list-style-type: none"> – mniej wad postawy, lepszy metabolizm, spędzanie więcej czasu na świeżym powietrzu; – umiejętność dostrzeżenia przez nauczycieli i wychowawców niepokojących zaburzeń żywieniowych; . 	wszyscy nauczyciele
rozwój emocjonalny	1. poznanie samego siebie	<ul style="list-style-type: none"> a. rozmowa z wychowawcą i rówieśnikami na temat samego siebie; b. konfrontacja opinii na swój temat uzyskanych z różnych źródeł (nauczyciele, rodzice, rówieśnicy); c. dokonywanie autorefleksji; 	<ul style="list-style-type: none"> – wykształcenie umiejętności spojrzenia w prawdzie na własne ego i podjęcia próby skorygowania nieodpowiednich cech; 	rodzice, wychowawcy, nauczyciele przedmiotu głównego, pedagog

	2. panowanie nad emocjami	<p>a. poznanie sposobów rozładowania emocji, np. poprzez sport;</p> <p>b. kształtowanie umiejętności, wyrażania silnych emocji w sposób kulturalny i akceptowany przez ogół;</p> <p>c. rozwijanie zdolności panowania nad tremą;</p>	<p>– zdobycie umiejętności zapobiegania wybuchom emocji;</p> <p>– skuteczna walka z tremą;</p>	rodzice, wychowawcy, nauczyciele przedmiotu głównego, pedagog
	3. rozwijanie wrażliwości emocjonalnej	<p>a. rozwijanie zdolności empatii;</p> <p>b. dbałość o dobre relacje z rodziną, rówieśnikami i nauczycielami;</p> <p>c. czynny udział w pomaganiu innym</p>	– wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka;	wszyscy nauczyciele
rozwój moralny	1. tolerancja	<p>a. poszanowanie postawy równości ras i tolerancji wobec ludzi;</p> <p>b. kształtowanie postawy tolerancji wobec innych religii i poglądów politycznych;</p>	– wykształcenie umiejętności współzycia w duchu tolerancji	wszyscy nauczyciele rodzice dyrekcja
	2. otwieranie się na ludzi i sprawiedliwość	<p>a. przyjmowanie za podstawę każdego działania – czynienie dobra;</p> <p>b. sprawiedliwe ocenianie i traktowanie każdego człowieka;</p> <p>c. uczciwe budowanie własnej oceny i opinii, bez opierania się na sugestiach;</p> <p>d. walka z obojętnością społeczną;</p> <p>e. szukanie dobra i dostrzeganie go w drugim człowieku pomimo trudności;</p> <p>f. pomoc słabszym, otoczenie opieką potrzebujących, chorych i niepełnosprawnych;</p> <p>g. pomoc uczniom z problemami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trudności w nauce, mniejsze możliwości; • dysfunkcje – dysleksja, dysgrafia, dysortografia; • trudności finansowe; 	<p>– tworzenie umiejętności budowania dobrych relacji z rodziną, rówieśnikami, w przyszłości, z szerszą społecznością, opartych na wzajemnym zrozumieniu i intencji czynienia dobra;</p> <p>– kształtowanie sprawiedliwości społecznej i odwagi w pomaganiu innym bez upokorzenia słabszych i pokazywania swojej wyższości;</p>	wszyscy nauczyciele rodzice dyrekcja
	3. sumienność, rzetelność, dotrzymywanie danego słowa	<p>a. kształtowanie odpowiedzialności za słowo i daną obietnicę;</p> <p>b. dążenie do zaangażowania w wykonywanie zadań, naukę i pomoc innym;</p>	– gotowość ponoszenia konsekwencji za czyny i słowa;	wszyscy nauczyciele rodzice dyrekcja

	4. szacunek	<ul style="list-style-type: none"> a. kształtowanie poglądu, że człowiek jest największą wartością; b. poszanowanie pracy i wszelkich działań rodziców, kolegów, nauczycieli i pracowników szkoły; c. kształtowanie szacunku do własnego ciała poprzez estetykę ubioru i uczesania, moralne zachowanie; 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość i przestrzeganie zasad dobrego wychowania; – umiejętność okazywania szacunku słowem i zachowaniem; – odwaga w reagowaniu na uchybienia, obrona poniżonego; 	wszyscy nauczyciele rodzice dyrekcja
rozwój estetyki i kultury	1. umiłowanie piękna	<ul style="list-style-type: none"> a. uwrażliwienie na piękno w sztuce i kulturze, poprzez organizację zwiedzania muzeów, zabytków, prezentację reprodukcji malarstwa, dostarczanie innego wartościowego materiału; b. kształcenie wrażliwości na estetykę wnętrz; c. kształcenie wrażliwości na estetykę ubioru – odpowiedni strój w zależności od okoliczności i miejsca; 	<ul style="list-style-type: none"> – dbałość o dobra kultury; 	wszyscy nauczyciele rodzice dyrekcja
	2. kultura osobista	<ul style="list-style-type: none"> a. przestrzeganie zasad dobrego wychowania; b. odnoszenie się z szacunkiem do rówieśników i starszych; c. odpowiednie zachowanie i estetyczny ubiór w czasie uroczystości; d. udział w koncertach, audycjach i innych uroczystościach; 	<ul style="list-style-type: none"> – wykształcenie nawyków, szacunku i troski o dobro drugiego człowieka; 	wszyscy nauczyciele rodzice dyrekcja
	3. patriotyzm	<ul style="list-style-type: none"> a. szanowanie i kultywowanie tradycji; b. szanowanie symboli narodowych; c. opieka nad zabytkami i miejscami pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> – świadomość ogromnych wartości narodowych; – duma z bycia Polakiem; 	wszyscy nauczyciele rodzice dyrekcja
	4. umiłowanie przyrody	<ul style="list-style-type: none"> a. kształtowanie szacunku do przyrody; b. przeciwdziałanie niszczeniu środowiska naturalnego; c. uwrażliwienie na czystość i nie zaśmiecanie środowiska naturalnego; d. dbałość o estetykę i czystość otoczenia; 	<ul style="list-style-type: none"> – uczestnictwo w akcji „Sprzątanie świata”; – segregacja odpadów; 	wszyscy nauczyciele rodzice dyrekcja

II. Plan profilaktyki zagrożeń

Cele główne	Cele szczegółowe	Metody oddziaływania	Odpowiedzialni	
<i>I. Wspieranie rodziców w wychowaniu uczniów</i>	<i>1. Pomoc w rozwiązywaniu trudności dydaktycznych, wychowawczych i osobistych;</i> <i>2. Prelekcje dla rodziców</i>	– stały kontakt z rodzicami (telefoniczny lub osobisty) w czasie wywiadówek, dni otwartych, w razie potrzeby częstsze spotkania;	wychowawcy pedagog	
		– rozmowy indywidualne z uczniami;		
		– rozmowy i konsultacje z nauczycielami;		
		– kontakt z instytucjami współpracującymi i wspierającymi działania pedagoga, w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne;	pedagog polonistki	
		– realizacja programu edukacyjno-terapeutycznego ORTOGRAFFITI przez uczniów dyslektycznych;		
		– monitorowanie realizacji dostosowań dla uczniów dyslektycznych podczas egzaminów (gimnazjalny, maturalny, z literatury muzyki, zasad muzyki, harmonii) – prelekcje dla rodziców na temat problemów nastolatków; – indywidualne rozmowy i konsultacje;	pedagog	
<i>II. Zapewnienie pomocy i opieki w trudnym okresie dojrzewania</i>	<i>1. Odpowiednie przygotowanie rodziców, uczniów i nauczycieli;</i>	– przeprowadzanie pogadarek na temat struktury osobowości oraz czynników ją kształtujących, dla uczniów – podczas lekcji, dla nauczycieli – podczas rad pedagogicznych, dla rodziców – podczas zebrań;	pedagog wychowawcy dyrekcja	
	<i>2. Kształtowanie odpowiedzialności i motywowanie uczniów do pracy;</i>	– indywidualizacja działań – zainteresowanie każdym uczniem, ustalenie celów nauki i organizacji jej przebiegu; – zlecanie zadań związanych z osobistymi potrzebami, zainteresowaniami i celami ucznia w oparciu o wiedzę dotyczącą jego możliwości; – określenie zadań możliwych do realizacji przez ucznia, bez narażania go na niepowodzenie; – mocniejsze akcentowanie sukcesu niż karanie za niepowodzenie; – stworzenie bezpiecznej atmosfery zaufania, pozwalającej na wysłuchanie krytycznych uwag nauczyciela (odpowiednio dużo czasu na rozmowę z uczniem, dyskrecja, wysłuchanie z powagą i otwartością jego uwag); – wspólna analiza działań, wskazywanie sposobów poprawienia wyników, ustalanie i monitorowanie terminów zaliczania zaległości, stosowanie zasady systematycznej pracy, ciągłego	wszyscy nauczyciele dyrekcja	

		<p>rozwoju, mniejszych, konkretnych celów i podkreślenia małych i wielkich sukcesów;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ciągle szukanie dobra, wykluczanie negatywnej, zasłyszanej opinii; - tworzenie własnego zdania w oparciu o wnikliwą analizę zachowania i cech osobowości; 	
	<p>3. <i>Kształtowanie pozytywnych relacji międzyludzkich;</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - prelekcje i rozmowy w ramach godzin wychowawczych na temat: <ul style="list-style-type: none"> • emocji i umiejętności radzenia sobie z nimi • doskonalenia komunikacji werbalnej i niewerbalnej • tolerancji • asertywności • przyjaźni i miłości - działania integracyjne w klasach I-szych; - pomoc w adaptacji w nowym środowisku dla uczniów dochodzących do innych klas; - działania opiekuńcze nauczycieli przedmiotu głównego; - kształtowanie atmosfery życzliwości, troski i zainteresowania dla uczniów, ich problemów i sukcesów; 	<p>wychowawcy pedagog nauczyciele przedmiotu główn.</p>
	<p>4. <i>Zapobieganie depresji i stanom lękowym u uczniów szkoły;</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - jasne kryteria oceniania; - czytelne i precyzyjne wymagania; - eliminowanie sytuacji stresowych; - podkreślanie sukcesów i dowartościowanie uczniów; - dostosowanie trudności testów, sprawdzianów i zadań do możliwości uczniów; - dotrzymywanie terminów powiadamiania o sprawdzianie; - wnikliwa obserwacja zachowań uczniów; - natychmiastowa reakcja na niepokojące objawy zachowania lub wyglądu uczniów; 	<p>wszyscy nauczyciele</p>
	<p>5. <i>Wykorzystanie wiodącej roli nauczyciela przedmiotu głównego dla osiągnięcia dojrzałości przez uczniów;</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie wiodącej roli nauczyciela przedmiotu głównego w procesie wykonawczym i opiniotwórczym; - korzystanie z jego uwag i spostrzeżeń dokonanych w czasie indywidualnej pracy; - nadanie najważniejszej rangi opiniom nauczyciela przedmiotu głównego przy podejmowaniu decyzji o losach ucznia; 	<p>dyrekcja pedagog nauczyciele przedmiotu główn.</p>
	<p>6. <i>Kształtowanie potrzeby</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - wzbudzanie aktywności młodzieży w zakresie organizacji 	<p>pedagog</p>

	<i>samorządności i aktywnego uczestniczenia w procesie dydaktycznym;</i>	<p>uroczystości szkolnych, imprez, wycieczek;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie działań kształtujących samorządność młodzieży: organizacja kampanii wyborczej i wyborów do samorządu uczniowskiego; - powierzanie działań samodzielnej realizacji przez samorząd; - inspirowanie form samopomocy koleżeńskiej: <ul style="list-style-type: none"> • dla uczniów słabych, zagrożonych ocenami niedostatecznymi (pomoc w nauce) • dla uczniów przewlekle chorych (zapewnienie notatek, zainteresowanie poprawą stanu zdrowia) - uwzględnienie w ocenie z zachowania aktywności w pomaganiu innym; 	opiekun samorządu
III. Zapewnienie uczniom opieki psychologicznej	1. Wnikliwa obserwacja i analiza zachowań młodzieży;	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacja młodzieży we wszystkich sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych (koncertach, wycieczkach, dyskotekach); - poznanie ich zainteresowań, fascynacji, gustów, opinii; 	wszyscy nauczyciele pedagog
	2. Pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i zaburzeń zachowania;	<ul style="list-style-type: none"> - wywiady środowiskowe; - wnikliwa analiza opinii uczniów, rodziców, nauczycieli; - ustalenie zespołowe strategii form i metod postępowania; 	wszyscy nauczyciele pedagog
	3. Radzenie sobie ze stresem i tremą;	<ul style="list-style-type: none"> - występy publiczne: audycje szkolne i pozaszkolne; - rozmowy i prelekcje na godzinach wychowawczych; - rady pedagogów przedmiotu głównego; 	wszyscy nauczyciele pedagog
	4. Wspieranie realizacji działań artystycznych uczniów;	<ul style="list-style-type: none"> - przyznanie szczególnego traktowania na czas przygotowania do udziału w konkursach; 	wszyscy nauczyciele pedagog
IV. Przeciwdziałanie demoralizacji	1. Praca dydaktyczna nt. zagrożenia nalogami;	<ul style="list-style-type: none"> - prelekcje na temat szkodliwości palenia tytoniu, spożywania alkoholu i brania narkotyków prowadzone przez pedagoga, pielęgniarkę, psychologa, pracujących z osobami uzależnionymi; - zakaz palenia dla nauczycieli i pracowników na terenie szkoły; - dyżury nauczycieli; - pogadanki nt. przeciwdziałania agresji i przemocy; - rozmowy nt. sposobów radzenia sobie z silnymi emocjami; 	pedagog wychowawcy dyrekcja

	2. Likwidowanie przejawów agresji i przemocy;	<ul style="list-style-type: none"> - konsekwentne reagowanie i karanie przejawów agresji i przemocy (wzywianie rodziców, uwagi w dzienniku, indywidualne, dyscyplinujące rozmowy z uczniami); - omawianie problemów na lekcjach wychowawczych; - wspieranie pokrzywdzonych; 	pedagog wychowawcy dyrekcja
V. Troska o wszechstronny rozwój psychofizyczny	1. Kształtowanie świadomości troski o zdrowie i dobrą kondycję psychofizyczną;	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności dobrej organizacji czasu; - zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego; - kierowanie uczniów z dysfunkcjami do poradni specjalistycznych; - uzyskanie opinii uczniów poprzez prowadzone ankiety na temat aktywności fizycznej; - dostarczanie uczniom wiedzy na temat: <ul style="list-style-type: none"> • racjonalnego i prawidłowego sposobu żywienia • wpływu aktywności fizycznej na sprawność i samopoczucie człowieka • modyfikacji sposobu żywienia i kształtowania wagi ciała • pomocy w sytuacji zaburzeń żywienia (anoreksja, bulimia) • pomocy w uzależnieniach 	wychowawcy pedagog nauczyciele WF dyrekcja • pielęgniarka

Monitorowanie i ewaluacja

Podjęmowane działania profilaktyki zagrożeń wymagają ciągłego monitorowania w postaci przeprowadzania ankiet, wywiadów, analiz. Większość dotyczy całej młodzieży, niektóre jednak wymagają specjalnego, indywidualnego postępowania skierowanego do mniejszej grupy np. dyslektyków.

Analiza przeprowadzonych działań zawsze przedstawiana jest pedagogom i rodzicom, a wnioski z przeprowadzonej ewaluacji ostatecznej są ujęte jako wytyczne do pracy w kolejnym roku szkolnym.

Troska o bezpieczeństwo, przeciwdziałanie zagrożeniom i otwartość na pomoc młodzieży jest podstawowym ideałem wszelkich działań podejmowanych w szkole.

III. Plan wychowania do życia w rodzinie

Cele	Sposoby realizacji	Osiągnięcia (oczekiwane postawy)
<i>I. Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukazywanie dzieciom i młodzieży wartości rodziny w życiu osobistym człowieka; 2. Ukazywanie wartości i wagi tradycji panujących w rodzinie, wspólne świętowanie i spędzanie wolnego czasu; 	<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowe komunikowanie i umiejętność rozwiązywania konfliktów; – dostrzeganie potrzeb własnych i innych ludzi, wyrażanie uczuć, asertywność; – rozumienie swojej roli i roli innych osób w rodzinie;
<i>II. Wzmacnianie prawidłowych relacji dziecka z rodziną</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omawianie więzi rodzinnych i roli związków uczuciowych między domownikami w życiu człowieka; 2. Analizowanie podłoża i rodzajów konfliktów rodzinnych oraz podejmowanie prób ich rozwiązania. 3. Ukazywanie uczniom podstawowej roli rodziny, jaką stanowi macierzyństwo i ojcostwo, przekazywanie wiedzy dotyczącej budowy i funkcjonowania układu rozrodczego człowieka; 	<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za dobre relacje w rodzinie; – aktywny udział w życiu rodziny;
<i>III.</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Współpraca z rodzicami w przygotowaniu uczniów do okresu dojrzewania i pozytywnego przyjęcia jego objawów fizycznych i psychicznych;</i> • <i>Pomoc w kształtowaniu pozytywnego stosunku do płciowości;</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc wychowawców i higienistki szkolnej w przygotowaniu do zrozumienia i akceptacji przemian okresu dojrzewania, utrzymania higieny osobistej; 2. Uświadomienie uczniom, jakie zmiany fizyczne i psychiczne występują w organizmach w związku z rozpoczynającym się procesem dojrzewania i jak można poradzić sobie samemu z problemami z tym związanymi lub gdzie szukać pomocy; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznawanie i rozumienie psychofizycznych przejawów dojrzewania; – akceptowanie i poszanowanie własnego ciała oraz ochrona własnej intymności;
<i>IV. Wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego, w tym koleżeństwa i przyjaźni</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukazywanie młodzieży istoty koleżeństwa, przyjaźni i wzajemnego szacunku; 2. Umiejętność udzielania i przyjmowania pomocy; 	<ul style="list-style-type: none"> – uwrażliwienie na potrzeby innych, otwartość, szacunek i wierność w przyjaźni;

IV. Plan wychowania patriotyczno - obywatelskiego

Cele	Sposoby realizacji	Osiągnięcia (oczekiwane postawy)
<i>I. Wychowanie patriotyzmu i poczucia dumy narodowej</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukazywanie wzorców osobowych godnych do naśladowania w miłości ojczyzny i uczciwości wobec ludzi, z wykorzystaniem pamiątkowych zdjęć, albumów, opublikowanych wspomnień bohaterów wojen; 2. Poznanie sylwetek wielkich Polaków (artystów, uczonych, polityków, żołnierzy) i budzenie dumy narodowej z naszej przynależności do narodu polskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> – szacunek do przeszłości; – odpowiednie zachowanie się podczas uroczystości szkolnych i państwowych; – organizacja uroczystości z okazji Odzyskania Niepodległości i innych ważnych świąt; – kultywowanie tradycji;
<i>II. Znajomość symboli narodowych i hymnu państwowego</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przypomnienie znaczenia symboli narodowych (godła, hymnu państwowego, flagi) i umieszczenie informacji na ten temat w widocznym miejscu; 	<ul style="list-style-type: none"> – znajomość hymnu narodowego i pieśni patriotycznych; – organizowanie wspólnego śpiewania;
<i>III. Znajomość zasad funkcjonowania państwa demokratycznego</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie demokratycznych wyborów do samorządu szkolnego; 2. Zaznajomienie młodzieży z instytucjami państwa demokratycznego; 3. Określenie współczesnej postawy obywatelskiej, w szczególności na zajęciach historii i wiedzy o społeczeństwie; 	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja demokratycznych wyborów do samorządu szkolnego; – znajomość instytucji państwowych;
<i>IV. Rozwój postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury regionalnej</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rzetelny stosunek do obowiązków szkolnych; 2. Przywiązanie do obranego zawodu muzyka; 3. Dostrzeganie piękna Krakowa, jego okolicy i Polski; 4. Poznanie osób zasłużonych dla środowiska, twórców kultury działających w Krakowie; 	<ul style="list-style-type: none"> – chęć uczestniczenia w życiu muzycznym szkoły, miasta, kraju, w zachowaniu i pomnażaniu dziedzictwa kulturowego; – chęć ciągłego rozwoju artystycznego; – znajomość ważnych miejsc historycznych i eksponowanych dzieł sztuki (zwiedzanie miasta, zamku na Wawelu, muzeów i wystaw); – wyrobienie postawy pełnej szacunku dla innych kultur, tolerancji i otwartości wobec innych;

Monitorowanie i ewaluacja

Każdy wychowawca indywidualnie realizuje program wychowania patriotycznego i wychowania do życia w rodzinie, przewidując szczegółowe tematy w ramach lekcji wychowawczych.

W trakcie omawiania poszczególnych zagadnień przeprowadza analizę ich znajomości, zainteresowania młodzieży, poszerzając poszczególne zakresy np. organizuje wyjście do muzeów lub zwiedzanie miasta i jego zabytków w celu przypomnienia - uczniom pochodzącym z Krakowa, lub poznania - przez osoby pochodzące z innych miejscowości. Kultywowanie tradycji i poznawanie zabytków lokalnych realizowane jest każdego roku przez wszystkie klasy. Szczegółowa dokumentacja wycieczek prowadzona jest każdorazowo, a zapisy organizowanych uroczystości znajdują się w dzienniku lekcyjnym.